

RESOLUCIÓ del procediment de tutela de drets núm. 5/2015, instat pel Sr. (...) contra la Direcció General de Serveis Penitenciaris (Centre Penitenciari Brians II).

Antecedents

1.- En data 23/01/2015 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, un escrit del Sr. (...), pel qual formulava una reclamació per la presumpta desatenció del dret d'accés a les seves dades de caràcter personal que manifestava haver exercit prèviament davant el Centre Penitenciari Brians II (en endavant, CP) de la Direcció General de Serveis Penitenciaris del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya (en endavant, DGSP). En concret, la persona reclamant manifestava que *"hace tres meses solicité al centro copia de mi exp. Clínico. Que, como no me dieron copia de las instancias en los que pedía el exp. cursé hace 15 días dos instancias solicitando las copias de las instancias peticionarias, nº (...). Que tampoco me contestaron"*.

2.- D'acord amb l'article 117 del Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, RLOPD i LOPD, respectivament), per mitjà d'ofici de data 27/01/2015 es va donar trasllat de la reclamació a la DGSP, atesa la seva condició de titular del fitxer de les dades de la població reclusa dels centres penitenciaris de Catalunya, per tal que en el termini de 15 dies formulés les al·legacions que estimés pertinents.

3.- Per mitjà d'escrit de data 04/02/2015 el Gabinet Tècnic del Departament de Justícia va manifestar davant aquesta Autoritat que el dit Departament *"no és el responsable del tractament de dades de salut de les persones recluses als centres penitenciaris de Catalunya, com es reflecteix a l'Ordre JUS/185/2013 (...) Aquests tractaments derivats de l'atenció sanitària als interns són gestionats actualment per personal depenent de l'ICS. Us comuniquem que hem adreçat el vostre escrit a la unitat responsable de l'ICS en matèria de salut dels centres d'execució penal"*.

4.- Davant aquestes manifestacions del Departament de Justícia, per ofici de 19/03/2015 es va posar en coneixement de l'ICS l'existència de la reclamació, així com les manifestacions efectuades pel Departament de Justícia, a fi que l'ICS efectués les seves al·legacions.

5.- L'ICS per mitjà d'escrit de data 25/03/2015 va al·legar que la sol·licitud d'accés s'havia efectuat davant la DGSP, *"organisme que durant un temps havia estat responsable del tractament de les persones recluses als centres penitenciaris de Catalunya i que el ara denunciant no tenia obligació de saber que aquest fet havia canviat si no era per comunicació d'aquella Direcció"*, referint-se a la DGSP. Així mateix, l'ICS manifestava no haver tingut coneixement de la sol·licitud d'accés presentada davant la DGSP, ni tampoc de l'ofici d'aquesta Autoritat de data 27/01/2015, que el Departament de Justícia manifestava haver remès a l'ICS.

6.- Davant aquestes al·legacions de l'ICS, per ofici de 8/05/2015 es van posar de manifest al Gabinet Tècnic del Departament de Justícia, a qui es va requerir que identifiqués l'òrgan o persona concreta de l'ICS a qui s'hauria remès la sol·licitud d'accés a l'expedient clínic presentada per la persona interna del CP l'any 2014, i l'ofici d'aquesta Autoritat de trasllat de la reclamació. En resposta a aquest escrit, el Departament de Justícia va aportar documentació a fi d'acreditar que s'havia remès a l'ICS l'ofici d'aquesta Autoritat de 27/01/2015 de trasllat de la reclamació presentada, però no sobre l'eventual trasllat a l'ICS de la sol·licitud d'accés a l'expedient clínic prèviament formulada per la persona afectada.

7.- L'ICS va aportar un document de data 1/6/2015 signat per la Directora EAPP dels Serveis Sanitaris penitenciaris Brians 2, en què es feia constar que el 10/04/2015 s'havia intentat lliurar documentació clínica a l'aquí reclamant, qui ho va rebutjar i també es va negar a signar el document corresponent conforme se li proporcionava tal informació. En el mateix document s'indicava que el 4/5/2015 es va proporcionar a l'aquí reclamant un informe que sí va acceptar.

Fonaments de Dret

1.- És competent per resoldre aquest procediment la Directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb els articles 5.b) i 8.2.b) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2.- L'article 15 de la LOPD, en relació amb el dret d'accés, determina el següent:

"1. L'interessat té dret a sol·licitar i obtenir gratuïtament informació de les seves dades de caràcter personal sotmeses a tractament, l'origen de les dades i les comunicacions efectuades o que es prevegin fer.

2. La informació es pot obtenir mitjançant la mera consulta de les dades per mitjà de la visualització, o la indicació de les dades que són objecte de tractament mitjançant escrit, còpia, telecòpia o fotocòpia, certificada o no, en forma llegible i intel·ligible, sense utilitzar claus o codis que requereixin l'ús de dispositius mecànics específics.

3. El dret d'accés a què es refereix aquest article només pot ser exercit a intervals no inferiors a dotze mesos, llevat que l'interessat acrediti un interès legítim a aquest efecte, cas en què el poden exercir abans."

Per la seva banda, l'article 27 del RLOPD, en el seu apartat primer i segon disposa el següent respecte al dret d'accés:

"1. El dret d'accés és el dret de l'afectat a obtenir informació sobre si les seves pròpies dades de caràcter personal estan sent objecte de tractament, la finalitat del tractament que, si s'escau, s'estigui realitzant, així com la informació disponible sobre l'origen de les dades esmentades i les comunicacions realitzades o previstes d'aquestes dades.

2. En virtut del dret d'accés, l'afectat pot obtenir del responsable del tractament informació relativa a dades concretes, a dades incloses en un determinat fitxer, o a totes les seves dades sotmeses a tractament.

No obstant això, quan raons de complexitat especial ho justifiquin, el responsable del fitxer pot sol·licitar de l'afectat que especifiqui els fitxers respecte dels quals vulgui exercir el dret d'accés, i a aquest efecte li ha de facilitar una relació de tots els fitxers."

Així mateix, també sobre el dret d'accés, l'article 29 del RLOPD estableix el següent:

"1. El responsable del fitxer ha de resoldre sobre la sol·licitud d'accés en el termini màxim d'un mes a comptar de la recepció de la sol·licitud. Transcorregut el termini sense que de forma expressa es respongui a la petició d'accés, l'interessat pot interposar la reclamació que preveu l'article 18 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre.

En cas que no disposi de dades de caràcter personal dels afectats, igualment els ho ha de comunicar en el mateix termini.

2. Si la sol·licitud és estimada i el responsable no acompanya la seva comunicació amb la informació a què es refereix l'article 27.1, l'accés s'ha de fer efectiu durant els deu dies següents a la comunicació esmentada.

3. La informació que es proporioni, sigui quin sigui el suport en què es faciliti, s'ha de donar de manera llegible i intel·ligible, sense que es facin servir claus o codis que requereixin l'ús de dispositius mecànics específics.

La informació ha d'incloure totes les dades de base de l'afectat, les resultants de qualsevol elaboració o procés informàtic, així com la informació disponible sobre l'origen de les dades, els cessionaris de les dades i l'especificació dels concrets usos i finalitats per als quals es van emmagatzemar les dades."

A banda de la regulació anterior, cal afegir que en la sol·licitud inicial d'accés dirigida al CP la persona afectada pretenia accedir a documentació clínica, motiu pel qual també cal tenir en consideració la normativa sanitària aplicable. En concret, la Llei estatal bàsica 41/2002, de 14 de novembre, d'Autonomia del Pacient (en endavant, Llei 41/2002) estableix al seu article 18 el dret d'accés a la història clínica en els termes següents:

"Drets d'accés a la història clínica

1. El pacient té el dret d'accés, amb les reserves que assenyala l'apartat 3 d'aquest article, a la documentació de la història clínica i a obtenir còpia de les dades que hi figuren. Els centres sanitaris han de regular el procediment que garanteixi l'observança d'aquests drets.

2. El dret d'accés del pacient a la història clínica també es pot exercir per representació degudament acreditada."

3. El dret a l'accés del pacient a la documentació de la història clínica no es pot exercir en perjudici del dret de terceres persones a la confidencialitat de les dades que hi consten recollides en interès terapèutic del pacient, ni en perjudici del dret dels professionals que participen en la seva elaboració, que poden oposar al dret d'accés la reserva de les seves anotacions subjectives.

4. Els centres sanitaris i els facultatius d'exercici individual només han de facilitar l'accés a la història clínica dels pacients morts a les persones que hi estan vinculades, per raons familiars o de fet, llevat que el mort ho hagi prohibit expressament i s'acrediti d'aquesta manera. En qualsevol cas l'accés d'un tercer a la història clínica motivat per un risc per a la seva salut s'ha de limitar a les dades pertinents. No s'ha de facilitar informació que afecti

la intimitat del mort ni les anotacions subjectives dels professionals, ni que perjudiqui tercers.”

Per la seva banda, l'article 13 de la Llei catalana 21/2000, de 29 de desembre, d'Autonomia del Pacient i Drets d'Informació i Documentació Clínica (en endavant, Llei 21/2000) determina el següent:

“Drets d'accés a la història clínica

1. Amb les reserves assenyalades a l'apartat 2 d'aquest article, el pacient té dret a accedir a la documentació de la història clínica descrita per l'article 10, i a obtenir una còpia de les dades que hi figuren. Correspon als centres sanitaris regular el procediment per a garantir l'accés a la història clínica.

2. El dret d'accés del pacient a la documentació de la història clínica mai no pot ésser en perjudici del dret de tercers a la confidencialitat de les dades d'aquests que figuren en l'esmentada documentació, ni del dret dels professionals que han intervingut en l'elaboració d'aquesta, que poden invocar la reserva de llurs observacions, apreciacions o anotacions subjectives.

3. El dret d'accés del pacient a la història clínica es pot exercir també per representació, sempre que estigui degudament acreditada.”

A l'últim, l'article 18 de la LOPD, referent a la tutela dels drets d'accés, rectificació, oposició i cancel·lació, estableix en els seus apartats 1 i 2 el següent:

“1. Les actuacions contràries al que disposa aquesta Llei poden ser objecte de reclamació pels interessats davant l'Agència de Protecció de Dades, en la forma que es determini per reglament.

2. L'interessat al qual es denegui, totalment o parcialment, l'exercici dels drets d'oposició, accés, rectificació o cancel·lació, ho pot posar en coneixement de l'Agència de Protecció de Dades o, si s'escau, de l'organisme competent de cada comunitat autònoma, que s'ha d'assegurar de la procedència o improcedència de la denegació.”

En consonància amb l'anterior, l'article 16.1 de la Llei 32/2010, disposa:

“1. Les persones interessades a les quals es denegui, en part o totalment, l'exercici dels drets d'accés, de rectificació, de cancel·lació o d'oposició, o que puguin entendre desestimada llur sol·licitud pel fet de no haver estat resolta dins el termini establert, poden presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.”

3.- Exposat el marc normatiu aplicable, a continuació escau analitzar si la sol·licitud d'accés que formulà l'ara reclamant davant el CP en què estava intern, es va atendre de conformitat amb la normativa que regula el dret d'accés. Com a punt de partida, cal subratllar que la persona afectada descrivia en la seva reclamació que tres mesos abans de formular aquella reclamació en data 20/01/2015 (per tant en el darrer trimestre del 2014) hauria presentat davant el CP una sol·licitud d'accés al seu expedient clínic a través de la instància corresponent, de la qual –segons manifestava el reclamant- el CP no li havia lliurat una còpia. Davant aquesta manca de resposta, exposava el reclamant que en els primers dies de l'any 2015 hauria formalitzat dues instàncies més davant el CP (que identificava pel seu número) per tal que se li facilités còpia de la sol·licitud d'accés presentada el 2014. La persona reclamant es queixava pel fet que el CP no havia atès cap de les seves peticions, és a dir ni la inicial en què demanava a través d'instància accedir al seu expedient clínic, ni les posteriors en què demanava accedir a les instàncies seves presentades anteriorment. I conclouia la seva reclamació formulada davant aquesta Autoritat amb la petició d'accedir a totes aquelles instàncies, tant les relatives a la sol·licitud d'accés a l'expedient clínic, com les posteriors ja presentades el 2015 en les que demanava accedir a les instàncies anteriors.

En el tràmit d'audiència inicial atorgat al Departament de Justícia amb remissió d'una còpia de la reclamació, s'ha limitat a al·legar que les dades que consten a l'expedient clínic dels reclusos estan incloses en un fitxer de l'ICS, motiu pel qual havia derivat a aquest organisme la reclamació que li traslladà aquesta Autoritat. I en escrits posteriors ha mantingut aquesta argumentació, amb aportació de documents tendents a acreditar la remissió de l'ofici d'aquesta Autoritat, a fi que fos l'ICS qui formulés les al·legacions pertinents respecte la reclamació que aquí es resol. El cas però és que el Departament de Justícia no ha qüestionat en cap moment l'afirmació de la persona afectada en el sentit que la instància inicial per la qual demanava accedir al seu expedient clínic l'havia presentat davant el CP, ni tampoc ha acreditat el Departament de Justícia haver derivat a l'ICS tal sol·licitud d'accés inicial pel fet que les dades respecte les quals se sol·licitava l'accés no eren objecte de tractament per part de la DGSP. En aquest punt cal subratllar la condició de persona reclusa de l'ara reclamant, de tal manera que el normal era efectuar la seva sol·licitud d'accés davant el propi CP, més encara quan l'assumpció de la responsabilitat per part de l'ICS respecte els expedients clínics del personal reclús era recent, i tot apunta que desconeguda per la persona aquí reclamant.

A banda de l'anterior, cal afegir que en la seva reclamació presentada davant aquesta Autoritat i traslladada a la DGSP per tal que formulés els al·legacions corresponents, la persona afectada es queixava també perquè el CP no havia atès diverses peticions d'accés a unes instàncies anteriors, les quals identificava pels seus números. Així, a diferència de les dades incloses a l'expedient clínic respecte les quals certament seria responsable l'ICS, pel que fa a les dades personals incloses a les instàncies identificades per l'aquí reclamant, l'entitat responsable per atendre la petició d'accés seria la DGSP. Doncs bé, el Departament de Justícia no ha acreditat que hagués atès tals sol·licituds d'accés ni ha esgrimit cap circumstància que justifiqués tal manca d'atenció.

En conseqüència, per les raons indicades fins aquí procedeix estimar la reclamació de tutela del dret d'accés formulada contra l'organisme responsable de les dades de la població reclusa del CP Brians II, és a dir la DGSP, sense perjudici que es dirà a l'incís final del fonament de dret següent sobre l'ICS pel que fa a la responsabilitat en l'expedient clínic.

4.- De conformitat amb allò establert als articles 16.3 de la Llei 32/2010 i 119 del RLOPD, en el casos d'estimació de la reclamació de tutela de drets, s'ha de requerir al responsable del fitxer per tal que en el termini de 10 dies faci efectiu l'exercici del dret. D'acord amb això, procedeix requerir la DGSP per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació de la present resolució, faciliti a la persona reclamant l'accés a les seves dades personals contingudes a les diferents instàncies que hauria presentat davant el CP i amb les quals sol·licitava l'accés al seu expedient clínic. Un cop s'hagi fet efectiu el dret d'accés en els termes exposats, en el mateix termini de 10 dies la DGSP haurà de donar-ne compte a l'Autoritat.

Pel que fa a l'accés a les dades incloses a l'expedient clínic de l'aquí reclamant, certament cal reconèixer que no estan sotmeses a tractament per part de la DGSP, sinó que estarien incloses en un fitxer titularitat de l'ICS, de tal manera que hauria de ser aquesta entitat la responsable d'atendre la sol·licitud d'accés al dit expedient clínic, de la qual l'ICS ja en té constància. En la tramitació d'aquest procediment de tutela, l'ICS ha manifestat que el 10/4/2015 s'hauria intentat facilitar la informació esmentada a l'aquí reclamant, qui l'hauria rebutjat, si bé finalment el 4/5/2015 se li hauria facilitat un informe mèdic, el qual fou acceptat per l'aquí reclamant. Així les coses, i tenint en compte que la persona aquí reclamant havia manifestat amb claredat i reiteració la seva intenció d'accedir a l'expedient clínic, i que aquestes dades estan en poder de l'ICS, procedeix també requerir a aquesta entitat, per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació de la present resolució, faciliti a la persona reclamant l'accés a les seves dades personals contingudes al seu "*expedient clínic*". Un cop s'hagi fet efectiu el dret d'accés en els termes exposats, en el mateix termini de 10 dies l'ICS haurà de donar-ne compte a l'Autoritat

Per tot el que s'ha exposat,

RESOLC

Primer.- Estimar la reclamació de tutela formulada pel Sr. (...) contra el Centre Penitenciari Brians II, de la Direcció General de Serveis Penitenciaris del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya.

Segon.- Requerir al Centre Penitenciari Brians II, de la Direcció General de Serveis Penitenciaris del Departament de Justícia, i a l'Institut Català de la Salut, per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació d'aquesta resolució facin efectiu el dret d'accés exercit per la persona reclamant, en la forma assenyalada al fonament de dret 4t. Un cop s'hagi fet efectiu el dret d'accés, en el mateix termini de 10 dies, ambdues entitats hauran de donar-ne compte a l'Autoritat.

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

Tercer.- Notificar aquesta resolució a la Direcció General de Serveis Penitenciaris del Departament de Justícia, a l'Institut Català de la Salut, i a la persona reclamant.

Quart.- Ordenar la publicació de la Resolució al web de l'Autoritat (www.apd.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les parts interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 116 i següents de la Llei 30/1992 o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora,

M. Àngels Barbarà i Fondevila

Barcelona, 10 de juliol de 2015